הלכה · משנה תורה · מפרשים · יד איתן · ספר נזיקין

# יד איתן על משנה תורה, הלכות נזקי ממון

רבי אברהם משכיל לאיתן

**ספריית אור ברסלב** · or-breslev.co.il

# יד איתן על משנה תורה, הלכות נזקי ממון

רבי אברהם משכיל לאיתן

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/יד-איתן-על-משנה-תורה-הלכות-נזקי-ממון/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

# תוכן העניינים

**פרק ב** ..... 4
הלכה י ..... 4
הלכה יז ..... 4
**פרק ד** ..... 4
הלכה ד ..... 4
**פרק ח** ..... 5
הלכה י ..... 5
הלכה יג ..... 5
**פרק י** ..... 5
הלכה ח ..... 5
**פרק יב** ..... 5
הלכה ב ..... 5
**פרק יד** ..... 5
הלכה ז ..... 5

## פרק ב

### הלכה י

**ואם היו לחוט בעלים ולא היה החוט הפקר בעל החוט חייב חצי נזק שהרי הוא כבור המתגלגל.** והקשה ע"ז הראב"ד דאם ע"י גלגול נשבר בעל החוט פטור דלאו בור הוא אלא צרורות דתרנגול וכחו הוא. ואין דבריו מוכרחים וכבר הסכימו התוס' והרא"ש פ"ק דב"ק (דף ו'.) לסברת רבינו דבור המתגלגל ברגלי בהמה והזיק בהדי דאזיל חייב נמי בעל התקלה וכ"פ בחו"מ סי' ש"צ וסי' תי"א וא"כ אין לפטור לבעל החוט מח"נ:

### הלכה יז

**כלב שנטל את החררה והלך לו לגדיש וכו' ואם היה מגרר את החררה על הגדיש והולך ושורף משלם על החררה נזק שלם ועל מקום הגחלים ח"נ ועל שאר הגדיש פטור.** עיין בהשגות ובלח"מ. והעיקר הוא מ"ש בשלטי הגבורים פ' כיצד הרגל בביאור דברי רבינו דהא דמשלם על מקום הגחלת ח"נ לאו משום צרורות הוא אלא משום דמה שגררה הוי שינוי ולהכי משלם על כל מקום הגרירה ח"נ ועל שאר הגדיש פטור דמשהניחה מלגרור תו לא הוי חציו דכלב ועדיף מכח כחו ונסתלקה קושיית הלח"מ, וכן נתיישבה תמיהת מהרש"ל שתמה על רבינו בים של שלמה פ"ב דב"ק דשאני מגרר כמ"ש:

## פרק ד

### הלכה ד

**המוסר בהמתו לשומר חנם או לנושא שכר או לשוכר או לשואל נכנסו תחת הבעלים ואם הזיקה חייב השומר.** והראב"ד בהשגות כתב דלעולם אין הבעלים נצולין מיד הניזק והם ידונו עם השומר וכ"כ בסוף הפרק דהניזק יאמר לבעלים למה לא שמרת אתה את שורך. ואני תמיה על הראב"ד מהא דאיתא בתוספתא פ"ו דב"ק מסרו לחש"ו חייב לעבד ולאשה פטור ומשלמין לאחר זמן כיצד עושין להן ב"ד כותבין עליהן שט"ח נתגרשה האשה ונשתחרר העבד חייבין לשלם ע"כ. ואי איתא לדברי הראב"ד דאם ירצה הניזק הוא תובע את הבעלים במסרו את השור לאשה ולעבד אמאי קתני דהבעלים פטורין דבכה"ג שיש פסידא לניזק שאינו יכול עתה להשתלם מן השומר יתבע את הבעלים אלא ש"מ דלעולם כל שמסרו הבעלים לבן דעת נפטרו ואין דין הניזק אלא עם השומר ולא עם הבעלים כלל אלא אם כן שמסרוהו לחש"ו שאינן בני שמירה:

## פרק ח

### הלכה י

**כשב"ד נזקקין לגבות הנזק מנכסי המזיק גובין מן המטלטלין תחילה.** עיין בש"ך ח"מ סי' תמ"ט שפירש שאם הניזק רוצה הוא מכריח להמזיק שיתן לו מן המטלטלין דוקא:

### הלכה יג

**אין הנזקין משתלמין ואין חייבין בכופר ואין הבהמה נהרגת אלא בראיה ברורה.** ובהשגות א"א לא בא למעט אלא עדים פסולים אבל ע"פ עצמו חייב בנזק וכופר. וכבר ביאר רבינו עצמו דין הנזק לעיל בפ"ב ודין הכופר שמשלם ע"פ עצמו בפ"ה מהל' סנהדרין, ועיין מה שאכתוב שם בזה בס"ד:

## פרק י

### הלכה ח

**המשסה כלב בחבירו והרגו אין הכלב נסקל וכן אם גרה בו בהמה או חיה והרגוהו.** כתב הה"מ זהו דין שור האיצטדין כו'. אבל ז"א לפ"ד התוס' ב"ק סוף (דף כ"ד) ע"ש ובדף כ"ג: ד"ה ת"ש ודו"ק:

## פרק יב

### הלכה ב

**חפר ופתח לרשותו והפקיר רשותו ולא הפקיר בורו הרי זה חייב.** מש"כ הלח"מ שאינו יודע למה לא הזכיר רבינו דהחופר בור סמוך לרה"ר חייב אע"פ שהוא ברשותו ולא הפקירו כמבואר בגמ' פ"ה דב"ק (דף נ') אישתמיטתיה מש"כ הרא"ש והנ"י על הרי"ף ע"ש, ועי' מהרש"ל ביש"ש גם מה שתמה בסמוך הל' ה' על הראב"ד נתיישב במש"כ מהרש"ל ביש"ש והסמ"ע בסי' ת"ז ס"ק ל"ח:

## פרק יד

### הלכה ז

**ליבה וליבתו הרוח חייב שהרי הוא גרם וכל הגורם להזיק משלם כו'.** עיין בש"ך ח"מ סימן תי"ח מש"כ בישוב דברי רבינו, וכבר קדמו בשה"ג פרק הכונס ע"ש: